

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Jrodymais grįstos sveikatos politikos formavimas: įrodymų paieška ir santraukų rengimas ESTIJOS PAVYZDYS

Nijolė Goštautaitė Midttun

Estijos pavyzdys

Evidence brief for policy

Cukrumi saldintų gėrimų ir jų sukeliama žalos sveikatai mažinimas Estijoje

Reducing the consumption of sugar-sweetened beverages and their negative health impact in Estonia

Autoriai ir recenzentai

© WORLD HEALTH ORGANIZATION 2017

- Köhler K, MSc, adviser, Analyses and Statistics Department, Ministry of Social Affairs, Estonia;
- Eksin M, MA, chief specialist, Public Health Department, Ministry of Social Affairs, Estonia;
- Peil E, MSc student in Comparative Public Policy and Welfare Studies, University of Southern Denmark, intern (July–October 2015) at the WHO Country Office in Estonia;
- Sammel A, MA, Head of Noncommunicable Diseases Prevention, National Institute for Health Development, Estonia
- Uuetoa M, MSc, chief specialist, Public Health Department, Ministry of Social Affairs, Estonia
- Villa I, MD, PhD, lecturer in health promotion, Institute of Family Medicine and Public Health, University of Tartu, Estonia

Marcela Tirdea, Head of the Division of Policies Analysis, Monitoring and Evaluation at the Ministry of Health, Republic of Moldova; Harriet Nabudere, Knowledge Translation Practitioner and Health System Researcher of Collage of Health Sciences, Makerere University, Uganda, for peer-reviewing the document.

Ann Jõelett, Department of Surveillance and Evaluation at the National Institute for Health Development of Estonia; Sille Pihlak, Public Health Department at the Ministry of Social Affairs of the Republic of Estonia; Tiina Tõemets, Department of Children and Families at the Ministry of Social Affairs of the Republic of Estonia; Annika Roosa and Auli Andersalu-Targo, Perekeskusest Sina ja Mina (Family Centre), for providing feedback on previous drafts.

Politikos santrauka

Ši politikos santrauka grindžiama tarptautiniais ir nacionaliniais mokslo įrodymais. Joje pateikiamos keturios problemos sprendimo priemonės. Apžvalgoje apibendrinami įrodymai surinkti daugiausia iš sisteminių mokslo literatūros apžvalgų ir kartais remiamasi atskirais tyrimais.

Sisteminė apžvalga – tai tyrimų santrauka, kurią rengiant pasirenkamas aiškiai suformuluotas klausimas, yra pagrįsti ir aiškūs tyrimų patekimo į apžvalgą kriterijai, nustatytos taisyklės duomenų sintezavimui ir apibendrinimui.

Šiame dokumente siūlomos rekomendacijos sveikatos politikai.

Politikos santraukos rengimo etapai

1. Sudaryta darbo grupė, sudaryta iš Socialinių reikalų ministerijos, Nacionalinio sveikatos plėtros instituto ir Tartu universiteto atstovų.
2. Parengta politikos santraukos užduotis, problemos apibrėžimas ir galimi keturi politikos priemonių variantai.
3. Surinkti, įvertinti ir apibendrinti problemos sprendimo priemones aptariantys tyrimai.
4. Politikos apžvalga buvo parengta pateikiant įrodymus glaustai ir prieinama kalba.
5. Politikos santrauka buvo išbaigta atsižvelgus į kelių recenzentų pastabas.

PROBLEMA

Saldintų cukrumi gėrimų vartojimas siejamas su didesniu kalorijų suvartojimu, blogesne burnos sveikata ir antsvorio rizika, taigi didesne įvairių lėtinių neužkrečiamųjų ligų rizika. Ryšys tarp cukrumi saldintų gėrimų vartojimo ir svorio padidėjimo yra stipresnis nei su bet kuriuo kitu maistu ar gėrimu.

89,2 proc. Estijos moksleivių geria saldintus cukrumi gėrimus, antsvorio turinčių ir nutukusių estų skaičius sparčiai auga, taip pat padaugėjo naujai diagnozuojamų ligų, susijusių su antsvoriu ir nutukimu, įskaitant ir 2 tipo cukrinį diabetą.

Turinys

- Kaip pasirinkome šią problemą;
- Problemos mastas;
- Problemos pasekmės;
- Problemos pasekmės Estijoje;
- Keturios problemos sprendimo galimybės;
- Kontekstas
- Literatūros apžvalgos rezultatai kiekvienam pasiūlymui;
- Pastabos įgyvendinimui
 - galimos kliūtys;
 - Galimybės.

Remiantis sisteminių apžvalgų įrodymais siūlomi 4 perspektyvios problemos sprendimo priemonės

- Maisto reklamos ribojimai;
- Saldintų gėrimų ženklavimas etiketėse;
- Prevenciniai užsiėmimai mokyklose;
- Saldintų gėrimų apmokestinimas.

KĄ PASIRINKTUMĖTE JŪS?

1 PRIEMONĖ Maisto reklamos reguliavimas

- riebalų, cukraus ir druskos turinčių maisto produktų reklamos reguliavimas, galėtų būti prevencinė sveikatos politikos priemonė, padedanti keisti socialines mitybos elgesio ir tinkamos mitybos normas vaikams;
- Norint sumažinti rinkodaros poveikį vaikams, siūloma taikyti visapusiškus, pageidautina įstatymuose apibrėžtus, maisto reklamos apribojimus, vykdyti valstybės priežiūrą, kaip reikalavimų laikomasi, ir taikyti tinkamas sankcijas už jų nesilaikymą.

2 PRIEMONĖ Saldinto gėrimų ženklিনimas ir jų poveikio sveikatai didinimas

- Ženklিনimas ant pakuotės, maistinių medžiagų schemose ant etikečių, su tekstu, simboliais ir spalvomis, nurodančiomis maistinių medžiagų kieki, leistų vartotojams lengviau pasirinkti sveikesnius produktus.
- Tęstinės individualios konsultacijos apie ženklিনimą ir jo reikšmę, gyvai arba telefonu yra efektyviausias būdas pagerinti vaikų mitybą, o intervencijos grupėse gali būti veiksmingos žemesnės socio-ekonominės padėties gyventojams.

3 PRIEMONĖ Intervencijos mokyklose ir mitybos politika

- Efektyviausiai elgesį keičia mažiau intensyvios, bet ilgesnės programos, derinančios švietimo ir aplinkos intervencijas ir skirtos keliems nesveikiems maisto produktams vienu metu.
- Tiesioginiai metodai – pamokos, seminarai apie sveiką mitybą, fizinio aktyvumo skatinimas ir konsultavimas yra veiksmingesni nei netiesioginiai metodai, pavyzdžiui, informaciniai lankstinukai.
- Vidutinio intensyvumo (4–10 valandos trukmės užsiėmimų, nuo 6–12 savaičių iki 12 mėnesių laikotarpyje) vykdomos mitybos mokymo programos akcentuojančios gėrimų pasirinkimą, kurias veda bendraamžiai, mokytojai ar mitybos specialistai, gali būti veiksmingos mažinant cukrumi saldintų gėrimų vartojimą pradinių ir vidurinės mokyklos amžiaus vaikų tarpe.

4 PRIEMONĖ. Saldintų cukrumi gėrimų apmokestinimas, kitų maisto produktų subsidijavimas

- Maisto apmokestinimas ir subsidijos gali turėti įtakos vartojimui, o cukrumi saldintų gėrimų kainos padidėjimas lemia paklausos sumažėjimą. Maksimalaus poveikio galima pasiekti, kai mokesčiai arba subsidijos sudaro ne mažiau 10–15% kainos.
- Veiksmingiausia rezultato ir kaštų prasme politika yra derinti subsidijas sveikiems maisto produktams su nesveikų maisto produktų apmokestinimu. Tai leidžia vartotojams pereiti prie sveikesnių produktų be papildomų išlaidų.

Pastabos dėl įgyvendinimo:

- Visi keturi politikos variantai gali sumažinti cukrumi saldintų gėrimų vartojimą;
- Tačiau norint pasiekti geresnių sveikatos rezultatų, jie turėtų būti įgyvendinami kartu;
- Siekiant sumažinti neigiamą cukrumi saldintų gėrimų poveikį sveikatai, politikos priemonės turėtų būti įgyvendinamos kaip platesnės, išsamios sveikos mitybos strategijos ar plano dalis;
- Priemonės nukreiptos tik į cukrumi saldintų gėrimų vartojimą, nebūtinai veiksmingos.

Apibendrinimas

Keturios siūlomos problemos sprendimo priemonės nepanaikina viena kitos vertės. Jos visos gali būti taikomos, arba pasirinkus sprendimą, galima panaudoti atskirus priemonių elementus iš kurių galima sukurti naują variantą.

Estijos sėkmės istorija (2016)

Estonia tackles obesity with tax on sugar-sweetened beverages

09-12-2016

Estonia has unveiled plans to tackle obesity by reducing sugar consumption, starting with a tax on sugar-sweetened beverages that is set to come into force in 2018. The initiative is expected to raise 24 million euros in revenue each year, which is predicted to lead to lower intakes of free sugar and energy and in turn contribute to improvements in obesity and dental health.

The catalyst for this innovative step is an evidence brief for policy (EBP), a compelling body of global and local evidence prepared by Estonian policy-makers, public health experts and academic researchers. The EBP was supported by WHO/Europe and produced under the umbrella of the Evidence-informed Policy Network (EVIPNet) with the title "Reducing the consumption of sugar-sweetened beverages and their negative impact in Estonia". It asserts that the consumption of sugar-sweetened beverages is more associated with increased energy intake, weight gain, overweight and obesity than any other food or beverage, as well as with the development of several noncommunicable diseases and poor oral health.

WHO/Christopher Black

Saldintų gėrimų mokesčiai

Priimta: 2017-06-23
Įsigalioja: 2018-01-01

Parliament in Estonia approves legislation taxing soft drinks

23-06-2017

The Estonian Parliament has approved legislation taxing soft drinks to reduce sugar consumption, improve health and raise revenue. This initiative is based on the strong and growing international evidence that this measure is effective in settings where soft drink consumption is a significant contributor to sugar and energy intake. The decision was also informed by the joint work of WHO/Europe and the Ministry of Social Affairs to review the evidence and model policy options within the Estonian context.

In 2016–2017, the Ministry of Social Affairs and WHO/Europe collaborated on several projects, notably a modelling exercise exploring several possible tax scenarios. Cancer Council Australia conducted the work with support from WHO/Europe. It showed that the tax would have the desired impact on purchasing and consumption, contribute to a reduction in obesity, and deliver health gains via reductions in cases of type 2 diabetes, ischaemic heart disease and stroke. WHO/Europe supported a further review as part of the Evidence Informed Policy Network that examined the available evidence on policies to reduce sugar consumption.

WHO/Christopher Black

- Tik su dirbtiniais saldikliais - 10 eurocentų/litru;
- Cukraus 5–8 g./ 100 ml - 10 eurocentų/litru;
- Daugiau 8 g. / 100 ml. - 30 eurocentų/litru;
- Su dirbtiniais saldikliais ir cukraus 5–8 g. / 100 ml. - 20 eurocentų/litru;
- Su dirbtiniais saldikliais ir cukraus daugiau 8 g. / 100 ml. - 30 eurocentų/litru;
- Didžiausi mokesčiai 30 eurocentų/litru įvedami palaipsniui, skatinant produktų sudėties keitimą.
- Dėl 100% vaisių sulčių ir saldintų pieno produktų Estija kreipsis į Europos Komisiją su prašymu leisti subsidijuoti šiuos produktus ir jų neapmokestinti.

Estijoje įvedamas „limonado mokestis“

Vis tik ... ne

- 2017 liepos mėn atšaukta;
- Prezidentė vetavo, teigdama, kad „sudaromos nevienodos sąlygos verslui“;
- Gražinta parlamentui svarstyti;
- 2018 Jevgeni Ossinovski atsistatydino;
- Daugiau prie šio klausimo iki šiol nebuvo grįžta.

BNN
Baltic News Network

MAIN BALTICS INTERVIEWS SOCIAL MONEY WORLD

uses cookies to customize content for readers and analyse information for...
es may also be used by third parties and our cooperation partners, for e...

Estonia

Estonian President refuses to proclaim «sugar tax» law as granting unjustified advantage

BNN
July 4, 2017

(No Ratings Yet)

The President of Estonia, Kersti Kaljulaid, has this week returned to the Riigikogu a law that would have set in place a tax on sweetened drinks.

Rezultatas

- Nebuvo įgyvendinta veiksminga sveikatos politikos priemonė “Cukraus mokestis”;
- Kitos pasiūlytos priemonės buvo integruotos nacionalinį mitybos ir fizinio aktyvumo politikos dokumentą – the Green Book of Nutrition and Physical Activity (2014).

Apibendrinimas

Politikos santraukos tikslas informuoti beprasidedantį politinį dialogą. Šiam dialogui įtakos turės dalyvių požiūriai, nuomonės ir patirtis bei turimos žinios. Politikos santrauka sudaro sąlygas įvairiems dalyviams įsitraukti į politikos dialogą, padėti priimti sprendimus bendradarbiaujant. Kitas politinio dialogo tikslas – skatinti pokyčių inicijavimą, veiksmus – tiek dalyvių, tiek dialogo stebėtojų.

Komentarai, reakcijos?